

మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాలు

సముద్రమే సర్వస్వం. ఇది భూగోళంలో పదో వంతులను కవర్ చేస్తుంది. దీని శ్వాస స్వచ్ఛంగా, ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. ఇది ఒక అపారమైన ఎడారి, ఇక్కడ మనిషి ఎప్పుడూ ఒంటరిగా ఉండడు, ఎందుకంటే అతను జీవితం చుట్టూ తిరుగుతున్నట్లు భావిస్తాడు సముద్రం ప్రకృతి యొక్క విస్తారమైన జలాశయం. భూగోళం సముద్రంతో ప్రారంభమైంది, కాబట్టి చెప్పాలంటే, అది దానితో ముగియదు అని ఎవరికీ తెలుసు. ...

- జూల్స్ వెర్నె (1870)

పటం 2.1 అంతరిక్షం నుండి కనిపించే భూమి (లూనార్ రికానిసెన్స్ ఆర్బిటర్ ఛాయాచిత్రం). ఈ దృశ్యం పసిఫిక్ మహాసముద్రంపై కేంద్రీకృతమై ఉంది, ఎడమ వైపు ఆఫ్రికా, ఎగువన భారతదేశం మరియు ఆసియాలోని కొంత భాగం, కుడి వైపున ఆస్ట్రేలియా మరియు దిగువన అంటార్కిటికా ఉన్నాయి.

పెద్ద ప్రశ్నలు ?

1. మహాసముద్రాలు, ఖండాలు అంటే ఏమిటి? వాటి పేర్లు, వ్యాప్తి ఏమిటి?
2. మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాలు మానవ జీవితంతో సహా భూమిపై జీవాన్ని ఏ విధాలుగా ప్రభావితం చేస్తాయి?

0681CH02

మన భూగోళానికి తిరిగి వచ్చి దానిని సున్నితంగా తిప్పుదాం. లేదా చంద్రుడి నుంచి కనిపించే భూమి చిత్రాన్ని చూడండి. మీరు చూసే అత్యంత విస్తృతమైన రంగు ఏమిటి? నీలం, స్పష్టంగా, కానీ ఇది దేనికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది? మీరు సమాధానం ఊహించి ఉంటారు - అది 'నీరు'. దీని అర్థం భూమి యొక్క ఉపరితలం చాలావరకు నీటితో కప్పబడి ఉంది అని అర్థం-వాస్తవానికి ఉపరితలంలో దాదాపు మూడొంతులు. అందుకే, అంతరిక్షం నుంచి చూసినప్పుడు భూమి ఎక్కువగా నీలం రంగులో కనిపిస్తుంది. వాస్తవానికి, ప్రారంభ వ్యోమగాములు భూమిని ప్రేమగా 'నీలి గ్రహం' అని పిలిచేవారు. భూగోళం మీద మనం చూసే అతి పెద్ద నీటి వనరులను 'మహాసముద్రాలు' అని అంటారు?.

కానీ భూమి యొక్క చిత్రంలో (పటం 2.1) మీరు కనీసం మరొక రంగును చూడవచ్చు, గోధుమ రంగు. ఈ రంగు భూమి యొక్కది, ఇది భూగోళంలో నాలుగింట ఒక వంతుకు పైగా విస్తరించి ఉంది. ఒక పెద్ద భూభాగాన్ని భూలేదా భాగం **ల్యాండ్మాస్** అంటారు.', మరియు ఒక పెద్ద నిరంతర విస్తారమైన భూభాగాన్ని 'ఖండం' అని పిలుస్తారు.'

భూమి యొక్క వాతావరణాన్ని రూపొందించడంలో మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాలు రెండూ కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. అవి అన్ని మొక్కలు మరియు జంతువులతో సహా జీవితంలోని అన్ని అంశాలను ప్రభావితం చేస్తాయి, అందువల్ల మానవ జీవితాన్ని కూడా ప్రభావితం చేస్తాయి. మన చరిత్ర మరియు సంస్కృతి అంతటా మరియు మన దైనందిన జీవితంలో వాటి ప్రభావాన్ని చూస్తాము.

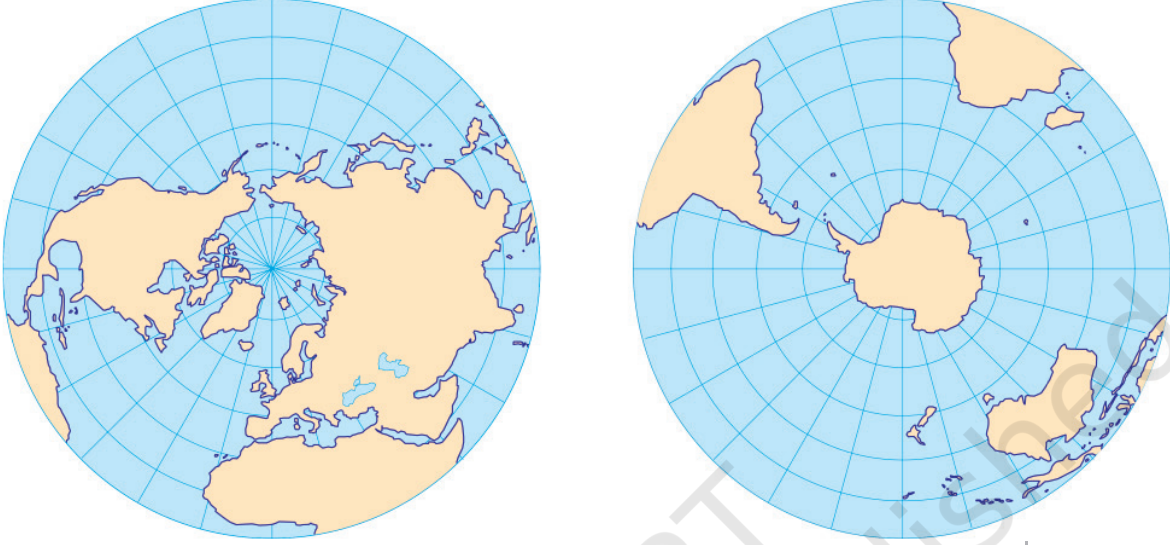
మిస్ అవ్వకండి

భారత నావికాదళం యొక్క చిహ్నంలో సామ్ నో వరుణా 'శం నో వరుణా' అని ఉచ్చరిస్తారు) అనే నినాదం ఉంది, దీని అర్థం, "ఓ వరుణా, మాకు శుభప్రదంగా ఉంచండి". ఇది సాధారణంగా సముద్రాలు, ఆకాశం మరియు నీటితో సంబంధం ఉన్న వైదిక దేవత అయిన వరుణుడిని ప్రార్థించడం.

భూమిపై నీటి మరియు భూభాగం విస్తరణ

ఇది జరిగినప్పుడు, మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాలు ఉత్తర మరియు దక్షిణ అర్ధగోళాల మధ్య సమానంగా వ్యాప్తి కావు.

పటం 2.2. ఉత్తర ధ్రువం (ఎడమ) మరియు దక్షిణ ధ్రువం (కుడి) పైన నుండి కనిపించే భూమి యొక్క పటాలు.

పటం 2.2లోని రెండు పటాలను పరిశీలిద్దాం. ఇక్కడ కూడా, నీలి ప్రాంతాలు మహాసముద్రాలను కలిగి ఉంటాయి, వాటి చిన్న విస్తరణలతో పాటు, వీటికి 'సముద్రం', 'బే', 'గల్ఫ్' మొదలైన వివిధ పేర్లు ఉన్నాయి.

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

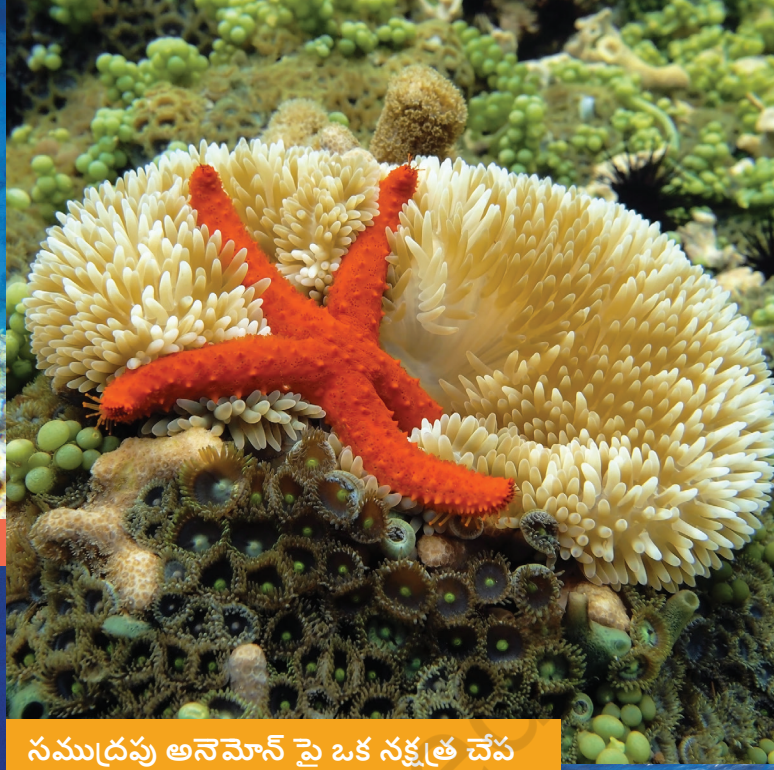
- ప్రతి పటంలోని వృత్తాకార రేఖలను ఏమని పిలుస్తారు? మరియు రెండు ధ్రువాల నుండి వెలువడే రేఖలను ఏమని పిలుస్తారో మీకు తెలుసా? (సూచన: మీరు వాటిని మునుపటి అధ్యాయంలో అధ్యయనం చేశారు, కానీ ఇక్కడ అవి భిన్నంగా ప్రదర్శించబడ్డాయి.)
- ఏ అర్ధగోళంలో ఎక్కువ నీరు ఉంటుంది?
- ఉత్తరార్ధగోళంలో భూమికి నీటి యొక్క సుమారు నిష్పత్తి ఎంత అని మీరు అనుకుంటున్నారు? మరి దక్షిణార్ధగోళంలో? బృందాలుగా చర్చించండి.
- అన్ని మహాసముద్రాలు ఒకదానితో ఒకటి అనుసంధానించబడి ఉన్నాయా, లేదా వాటి మధ్య విభజనలు ఉన్నాయా?

ఈ పదాలకు నిర్వచనాలు ఈ పాఠ్యపుస్తకం చివరలోని నిఘంటువులో ఉన్నాయి.

పగడపు దిబ్బ

సముద్రపు అనెమోన్ పై ఒక నక్షత్ర చేప

సముద్ర జీవనం

సొర చేప
డాల్ఫిన్స్

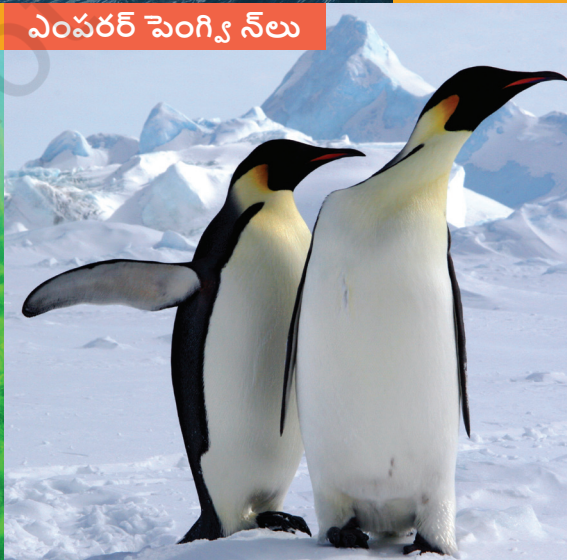
స్పెర్డ్ తిమింగలం, తల్లి మరియు పిల్ల

రంగురంగుల ఉష్ణమండల చేపలతో లోతైన పగడపు దిబ్బ

ఆల్గే

ఎంపరర్ పెంగ్విన్లు

బోనైర్ సముద్ర శాబేలు

భూగోళంపై లభ్యమయ్యే నీటిలో ఎక్కువ భాగాన్ని మహాసముద్రాలు కలిసి ఉంటాయి. కానీ ఈ సముద్రపు నీరు ఉప్పుగా ఉంటుంది మరియు మానవులతో సహా చాలా భూ జంతువులు తినడానికి పనికిరాదు. మరోవైపు, మంచినీరు గ్రహం యొక్క నీటి వనరులలో చాలా తక్కువ భాగాన్ని కలిగి ఉంది; ఇది హిమానీనదాలు, నదులు, సరస్సులు, వాతావరణంలో మరియు భూగర్భంలో కూడా కనిపిస్తుంది (చివరిదాన్ని 'భూగర్భజలాలు' అంటారు).

దాని గురించి ఆలోచించండి

- భూమ్మీద ఇంత సమృద్ధిగా నీరు ఉంటే 'నీటి ఎద్దడి' లేదా 'నీటి సంక్షోభం' గురించి ఎందుకు అంటారు?
- నీటిని పొదుపు చేయడానికి మీకు ఏ మార్గాలు తెలుసు? మీరు ఇంట్లో, మీ పాఠశాలలో మరియు మీ గ్రామం, పట్టణం లేదా నగరంలో మీరు ఏ అభ్యాసాన్ని చూశారు?

మహాసముద్రాలు

ప్రపంచ పటంలో 32వ పేజీలోని పటం 2.3లో ఐదు మహాసముద్రాలు - పసిఫిక్ మహాసముద్రం, అట్లాంటిక్ మహాసముద్రం, హిందూ మహాసముద్రం, ఆర్కిటిక్ మహాసముద్రం మరియు దక్షిణ (లేదా అంటార్కిటిక్) మహాసముద్రం మనం గమనించవచ్చు.

మేము ఐదు మహాసముద్రాలను జాబితా చేసినప్పటికీ, అవి నిజంగా ప్రత్యేకమైనవి కావని మ్యాప్ నుండి స్పష్టమవుతుంది. పటంలో వాటిని విభజించే రేఖలు సంప్రదాయాలకు మించినవి కావు - సహజ ప్రపంచం అటువంటి సరిహద్దులను అనుసరించదు. ఉదాహరణకు, సముద్రపు నీరు వివిధ మహాసముద్రాల గుండా నిరంతరం ప్రవహిస్తుంది, ఇది గొప్ప వైవిధ్యాన్ని నిలుపుకుంటుంది **సముద్ర** జీవులు. అనేక వృక్ష మరియు జంతు జాతులు బహుళ మహాసముద్రాలలో కనిపిస్తాయి.

మెరైన్ **వృక్షజాలం** ఆల్గే అని పిలువబడే చిన్న మొక్కలు మరియు అన్ని రకాల సముద్రపు పాచిలను కలిగి ఉంటుంది; ది మెరైన్ **జంతుజాలం** రంగురంగుల చేపలు, డాల్ఫిన్లు, తిమింగలాలు మరియు లెక్కలేనన్ని అంతుచిక్కని లోతైన సముద్ర జీవులు ఉన్నాయి. సూర్యకాంతి ఉపరితలం నుండి చీకటి లోతుల వరకు సముద్రంలోని ప్రతి భాగం దాని స్వంత వైవిధ్యమైన జీవ రూపాలను కలిగి ఉంది.

మెరైన్:

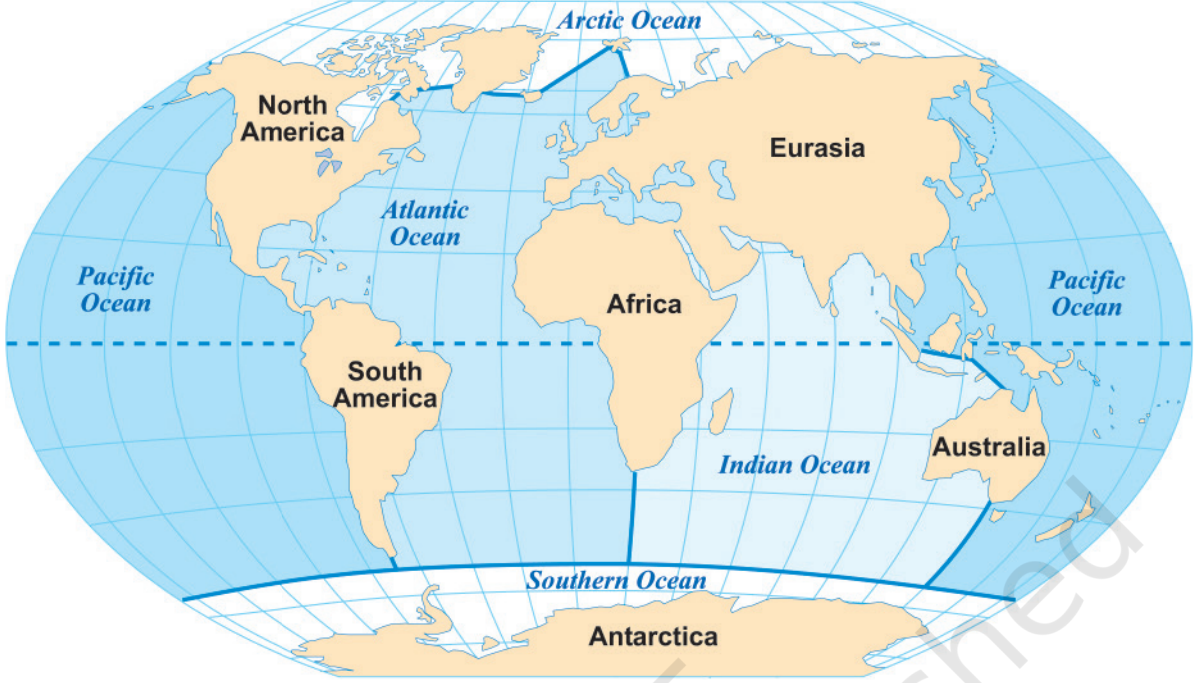
మహాసముద్రాలు మరియు సముద్రాలకు సంబంధించినవి లేదా కనుగొనబడతాయి.

వృక్షజాలం:

ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతం లేదా కాలం యొక్క మొక్కల జీవితం.

జంతుజాలం:

ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతం లేదా కాలానికి చెందిన జంతు జీవితం.

పటం 2.3. ఐదు మహాసముద్రాలు, వాటి సంప్రదాయ సరిహద్దులు, ఖండాలను చూపించే ప్రపంచ పటం

అవేంట్ తెలుసుకుందాం

ఐదు మహాసముద్రాలను విడదీసి, దిగువ పట్టికలో, అవి చెందిన అర్ధగోళం లేదా అర్ధగోళాలను గుర్తించండి.

	ఉత్తర అర్ధగోళం	దక్షిణ అర్ధగోళం
పసిఫిక్ మహాసముద్రం		
అట్లాంటిక్ మహాసముద్రం		
హిందూ మహాసముద్రం		
దక్షిణ మహాసముద్రం		
ఆర్కిటిక్ మహాసముద్రం		

పసిఫిక్ మహాసముద్రం అన్నింటికంటే పెద్దది, అట్లాంటిక్ మహాసముద్రం తరువాతి స్థానంలో ఉందని మ్యాప్ లో కనిపిస్తుంది. హిందూ మహాసముద్రం మూడవ అతిపెద్దది, దక్షిణ మహాసముద్రం నాల్గవది. అతి చిన్నది ఆర్కిటిక్ మహాసముద్రం.

మిస్ అవ్వకండి

మహాసముద్రాల పటం స్పష్టం చేసినట్లుగా, హిందూ మహాసముద్రం యొక్క షరధాన సరిహద్దులు ఉత్తరాన ఆసియా, పశ్చిమాన ఆఫ్రికా మరియు తూర్పున ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణాన దక్షిణ మహాసముద్రం.

భారతదేశానికి ఇరువైపులా హిందూ మహాసముద్రం యొక్క రెండు భాగాలు కనిపిస్తాయి - పశ్చిమాన అరేబియా సముద్రం మరియు తూర్పున బంగాళాఖాతం.

పటం 2.4 (కుడివైపు). అరేబియా సముద్రం, బంగాళాఖాతం కలవడంతో భారతదేశ పటం, పటం 1.6 మాదిరిగానే ఉంటుంది. భారతదేశం యొక్క రెండు ప్రధాన సమాహాలు కూడా గుర్తించబడ్డాయి ద్వీపాలు (క్రింద 'ద్వీపాలు' పై ఉపవిభాగాన్ని చూడండి)

మహాసముద్రాలు మరియు విపత్తులు

ఈ అధ్యాయం ప్రారంభంలో భూమి యొక్క చిత్రానికి తిరిగి వస్తే, మీరు ప్రపంచవ్యాప్తంగా తెల్లటి ఆకారాలను గమనించి ఉండవచ్చు. D. అవి ఏమిటో మీరు ఊహించారా? అవి మేఘాల యొక్క పెద్ద సమాహాలు. అటువంటి మేఘాలు ఖండాలకు వర్షాన్ని తెస్తాయి; ఉదాహరణకు, భారతదేశంలో ప్రతి వేసవిలో మేము ఆశించే రుతుపవనాల వర్షాలు సముద్రంలో ఉద్భవిస్తాయి - అటువంటి వర్షాలు లేకపోతే, మన వ్యవసాయం మరియు సమస్త జీవరాశులు దెబ్బతింటాయి. కానీ మహాసముద్రాలు తరచుగా తుఫానులకు కూడా దారితీస్తాయి - తీవ్రమైన వర్షపాతం లేదా తుఫానులు వంటి చాలా బలమైన గాలులతో హింసాత్మక సంఘటనలు, ఇవి ప్రపంచంలోని తీర ప్రాంతాలకు విస్తృతమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి.

సముద్రంలో ఉత్పన్నమయ్యే మరో ప్రకృతి వైపరీత్యం సునామీ. ఇది సాధారణంగా సముద్రం అడుగున బలమైన భూకంపం లేదా అగ్నిపర్వత విస్ఫోటనం వల్ల సంభవించే భారీ మరియు శక్తివంతమైన తరంగా. సునామీలు వేలాది కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి తీర ప్రాంతాలను ముంచెత్తి, విస్తృతమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి.

మిస్ అవ్వకండి

2004 డిసెంబరు 26న ఇండోనేషియాలో సంభవించిన భూకంపం కారణంగా సంభవించిన శక్తివంతమైన సునామీతో భారతదేశంతో పాటు హిందూ మహాసముద్రం చుట్టుపక్కల ఉన్న మరో 13 దేశాలు అతలాకుతలమయ్యాయి. ఎక్కువ రెండు లక్షల మందికి పైగా ప్రాణాలు కోల్పోయారు. భారత్ లో అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులు (పైన పటం 2.4 చూడండి, మరియు దిగువన ఉన్న 'ద్వీపాలు' ఉపవిభాగాన్ని కూడా చూడండి) మరియు తమిళనాడు మరియు కేరళ తీరాలు తీవ్రంగా ప్రభావితమయ్యాయి మరియు చాలా నష్టం మరియు ప్రాణ నష్టాన్ని చవిచూశాయి.

ఇలాంటి సునామీలు చాలా అరుదు కానీ చాలా వినాశకరమైనవి. అదృష్టవశాత్తూ, అవి తీరాన్ని తాకే ముందు తరచుగా గుర్తించబడతాయి. చాలా దేశాలు ఇలాంటి 'ముందస్తు హెచ్చరిక వ్యవస్థల'కు సహకరిస్తాయి. ముఖ్యంగా హిందూ మహాసముద్ర సునామీ హెచ్చరిక వ్యవస్థ ఉంది, దీనికి భారతదేశంతో సహా అనేక దేశాలు సహకారం అందిస్తాయి. ఇది పాణాలను మరియు ఆస్తిని కాపాడానికి చర్యలు తీసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది.

ప్రాణ మరియు ఆస్తి నష్టానికి దారితీసే సంఘటనలను ఈ **విపత్తు నిర్వహణ** విధంగా నిర్వహిస్తారు. భారతదేశంకు అన్ని రకాల విపత్తులను ఎదుర్కొనేందుకు 'జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ అథారిటీ (మనం తదుపరి అధ్యాయంలో మరిన్ని ఉదాహరణలను చూస్తాము).

ఖండాలు

మహాసముద్రాల పటంలో ఖండాలు కనిపిస్తాయి (పటం 2.3). మీరు ఎంతమందిని లెక్కించగలరు? సమాధానం అంత సులభం కాదు, ఎందుకంటే వాటిని అనేక విధాలుగా లెక్కించవచ్చు. మన ఇష్టాన్ని బట్టి, నాలుగు నుండి ఏడు ఖండాల మధ్య ఎన్ని ఖండాలనైనా జాబితా చేయవచ్చు! ఇది ఎందుకంటే:

- ఉత్తర అమెరికా మరియు దక్షిణ అమెరికా సాధారణంగా రెండు ఖండాలుగా పరిగణించబడతాయి; కానీ ఒకే భూభాగంగా చూసినట్లయితే, వాటిని ఒకటిగా కూడా పరిగణించవచ్చు.
- ఐరోపా మరియు ఆసియా సాధారణంగా రెండు ఖండాలుగా పరిగణించబడతాయి, అయినప్పటికీ అవి ఒకే భూభాగాన్ని ఏర్పరుస్తాయని మ్యాప్ స్పష్టం చేస్తుంది. చారిత్రక మరియు సాంస్కృతిక కారణాల వల్ల,

ఐరోపా పరిణామం ఆసియా కంటే చాలా వేరుగా ఉంది, అందుకే వాటిని రెండు ఖండాలుగా చూడవచ్చు. అయితే భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలు వీటిని 'యురేషియా' అని పిలువబడే ఒకే ఖండంగా భావిస్తారు.

- ఆఫ్రికా మరియు యురేషియా సాధారణంగా రెండు ఖండాలుగా పరిగణించబడతాయి, కానీ కొన్నిసార్లు ఒకటిగా పరిగణించబడతాయి.

వివిధ గణనలను పట్టికలో సంక్షిప్తీకరించండి:

ఖండాల సంఖ్య (అక్షర క్రమంలో)	
నాలుగు ఖండాలు	ఆఫ్రికా-యురేషియా, అమెరికా, అంటార్కిటికా, ఆస్ట్రేలియా
ఐదు ఖండాలు	ఆఫ్రికా, అమెరికా, అంటార్కిటికా, ఆస్ట్రేలియా, యురేషియా
ఆరు ఖండాలు	ఆఫ్రికా, అంటార్కిటికా, ఆస్ట్రేలియా, యురేషియా, ఉత్తర అమెరికా, దక్షిణ అమెరికా (ఇది ఇందులో ప్రతిబింబిస్తుంది) 32వ పేజీలోని పటం 2.3)
ఏడు ఖండాలు	ఆఫ్రికా, అంటార్కిటికా, ఆసియా, ఆస్ట్రేలియా, ఐరోపా, ఉత్తర అమెరికా, దక్షిణ అమెరికా

ఆచరణలో, ఏడు ఖండాల చివరి జాబితా అత్యంత విస్తృతంగా స్వీకరించబడింది మరియు ఉపయోగించబడింది.

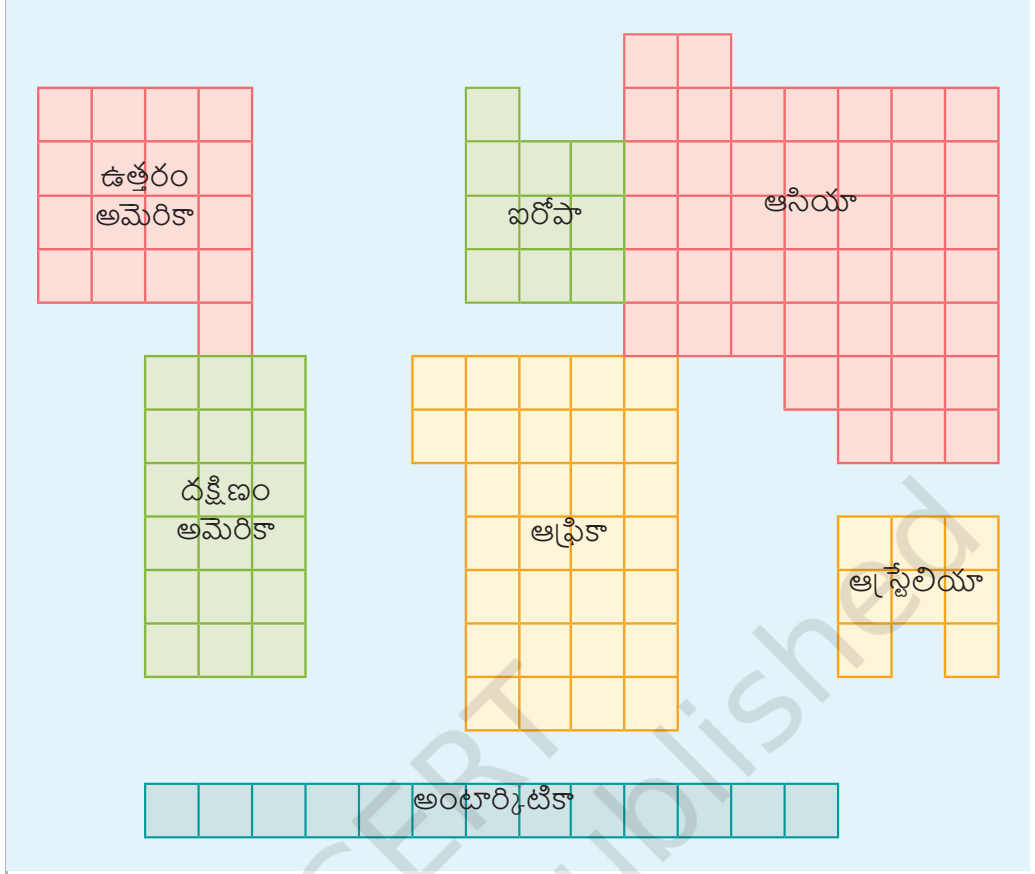

మిస్ అవ్వకండి

ఒలింపిక్ క్రీడల చిహ్నాల్లో ఒకటైన ఐదు ఒలింపిక్ రింగులను మీరు చూసే ఉంటారు. ప్రపంచం నలుమూలల నుంచి క్రీడాకారులు తరలిరావడానికి ఇవి ప్రతీకలు. ఆఫ్రికా, అమెరికా, ఆసియా, ఆస్ట్రేలియా, యూరప్ ఖండాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించేలా ఈ రింగులను ఎంపిక చేశారు.

ఇప్పుడు ఏడు ఖండాల జాబితా ఆధారంగా 36వ పేజీలోని పటాన్ని చూద్దాం. ఇది వాటి వాస్తవ ఆకారాలను చూపించదు, కానీ వాటి సాపేక్ష పరిమాణాలను చూపుతుంది.

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

- చతురస్రాల సంఖ్యలను లెక్కించండి, అతిపెద్ద ఖండం మరియు అతిచిన్న ఖండాన్ని పేర్కొనండి.
- ఏది పెద్దది - ఉత్తర అమెరికా లేదా దక్షిణ అమెరికా? ఆఫ్రికా లేదా ఉత్తర అమెరికా? అంటార్కిటికా లేదా ఆస్ట్రేలియా?
- ఒకేరంగును కలిగి ఉండటం ద్వారా డయాగ్రామ్ కు తిరిగి రంగు వేయండి. ఐరోపా మరియు ఆసియా ఎఫ్లితానికి 'యురేషియా' అని నామకరణం చేయాలి. దాని పరిమాణాన్ని దక్షిణ అమెరికాతో పోల్చండి.
- అతిచిన్న ఖండాల నుంచి అతి పెద్ద ఖండాల జాబితా రాయండి.

దీప్తిపాలు

ఈ అధ్యాయంలో (పటం 2.2 మరియు 2.3) రెండు పటాలను మీరు జాగ్రత్తగా గమనించినట్లయితే, ఖండాలలో అన్ని భూభాగాలు లేవని మీరు గమనించి ఉండవచ్చు. కొన్ని చిన్న చిన్న భూభాగాలు మిగిలిపోయాయి. చుట్టూ అన్ని వైపులా నీటితో కప్పబడి, వీటిని **దీప్తిపాలు** అని పిలుస్తారు. (ఖండాలు కూడా

చుట్టుముట్టాయి) నీటి ద్వారా, కానీ అవి చాలా పెద్దవిగా ఉన్నందున, అవి ద్వీపాలుగా పరిగణించబడవు.)

ఈ గ్రహం మీద వివిధ పరిమాణాల్లో లక్షలాది ద్వీపాలు ఉన్నాయి.

మీస్ అవ్వకండి

- ' గ్రీన్లాండ్ ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ద్వీపం (దీనిని భూగోళం లేదా పటంలో గుర్తించండి). దాని పరిమాణాన్ని చేరుకోవడానికి మీరు భారతదేశంలోని 10 పెద్ద రాష్ట్రాల ప్రాంతాలను జోడించాలి.
- ' భారతదేశంలో 1,300 కంటే ఎక్కువ చిన్న ద్వీపాలు ఉన్నాయి! వాటిలో రెండ్రు పధాన సమూహాలు ఉన్నాయి - బంగాళాఖాతంలోని అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులు మరియు ఆరేబియా సముద్రంలోని లక్షద్వీప్ ద్వీపాలు (పటం 2.4 చూడండి).
- ' 1981 నుండి, ఇండియన్ అంటార్కిటికా ప్రోగ్రామ్ అంటార్కిటికాను అన్వేషిస్తోంది, ఇది చాలా చల్లని వాతావరణం మరియు కఠినమైన వాతావరణం ఉన్న ఖండం (పటం 2.1 దిగువన ఉన్న తెల్లని విస్తీర్ణాన్ని చూడండి, ఇది ఎక్కువగా మంచు). 1983 లో, భారతదేశం తన మొదటి శాస్త్రీయ స్థావరం 'దక్షిణ గంగోత్రి' (తరువాత మరో రెండు స్థావరాలు స్థాపించబడ్డాయి) అని పిలువబడే దానిని అక్కడ స్థాపించింది. దాదాపు 40 మంది భారతీయ శాస్త్రవేత్తల బృందాలు ఈ సుదూర ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా వాతావరణం, పర్యావరణ పరిణామంపై పరిశోధనలు చేశాయి. శాస్త్రవేత్తలు నివసిస్తున్న స్థావరానికి ఒక లైబరరీ, పోస్టాఫీస్ కూడా ఉన్నాయి!

మహాసముద్రాలు మరియు జీవం

మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాలు పర్యావరణంలో ముఖ్యమైన భాగాలు మరియు మనం గమనించనప్పటికీ, మన జీవితంలోని చాలా అంశాలను ప్రభావితం చేస్తాయి. మహాసముద్రాలు ఖండాలకు వర్షాన్ని పంపుతాయని మేము పేర్కొన్నాము; ఇది భూమి యొక్క నీటి చక్రంలో భాగం, దీనిని మీరు సైన్స్ లో మరింత అధ్యయనం చేస్తారు. ఉదాహరణకు మహాసముద్రాలు లేకపోతే వర్షపాతం ఉండదు! భూమి ఎడారిగా మారుతుంది. అంతేకాక, ప్రపంచంలోని ఆక్సిజన్ లో సగానికి పైగా మహాసముద్రాల వృక్షజాలం ద్వారా ఉత్పత్తి అవుతుంది, అందుకే వాటిని 'గ్రహం యొక్క ఊపిరితిత్తులు' అని పిలుస్తారు. అందువల్ల సముద్రాలు శీతోష్ణస్థితిని క్రమబద్ధీకరించడంలో మరియు భూమిపై జీవరాశులను నిలబెట్టడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.

మహాసముద్రాలు మానవాళిని అనేక విధాలుగా తీవ్రంగా ప్రభావితం చేశాయి. పురాతన కాలం నుండి, ప్రజలు ఇతర ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళడానికి, అన్ని రకాల వస్తువుల వ్యాపారం చేయడానికి, సైనిక దండయాత్రలు నిర్వహించడానికి మరియు చేపలు పట్టడం ద్వారా ఆహార వనరుగా సముద్రాలు మరియు సముద్రాలను ఉపయోగించారు. మహాసముద్రాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా తీరప్రాంత ప్రజల సంస్కృతులను పోషించాయి. వాటిలో దాదాపు అన్నింటిలో సముద్రం, సముద్ర దేవతలు మరియు దేవతలు, సముద్ర రాక్షసులు మరియు సముద్రం నుండి వచ్చిన సంపదల గురించి కథలు మరియు ఇతిహాసాలు ఉన్నాయి - మహాసముద్రాల ప్రమాదాలు మాత్రమే కాకుండా వారి ఆశీర్వాదాలు కూడా ఉన్నాయి.

మిస్ అవ్వకండి

దైనందిన జీవితంలో సముద్రం పోషించే ప్రధాన పాత్రను మనందరికీ గుర్తు చేయడానికి ఐక్యరాజ్యసమితి జూన్ 8 ను ప్రపంచ మహాసముద్రాల దినోత్సవంగా ప్రకటించింది. ఇది మన గ్రహం యొక్క ఊపిరితిత్తులుగా, ఆహారం మరియు వైద్యం యొక్క ప్రధాన వనరుగా మరియు జీవావరణంలో కీలకమైన పాత్రను పోషిస్తుంది. శాస్త్రీయ అధ్యయనాలు మానవ కార్యకలాపాల వల్ల మహాసముద్రాలు ఎలా కలుషితం అవుతాయో చూపించాయి - మనం ప్రతి సంవత్సరం అనేక మిలియన్ టన్నుల ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను సముద్రాలలోకి వదిలేస్తాము, ఇది సముద్ర జీవులను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుంది. కాలుష్యం యొక్క అనేక ఇతర రూపాలు ఉన్నాయి. ఫలితంగా సముద్ర పర్యావరణానికి ముప్పు వాటిల్లుతోంది. సముద్ర జీవుల క్షీణతకు అతిగా చేపలు పట్టడం (అధికంగా చేపలు పట్టడం) మరొక కారణం. భూగోళం, మానవాళి భవిష్యత్తు కోసం మహాసముద్రాలను పరిరక్షించడం మనందరి సమిష్టి బాధ్యత.

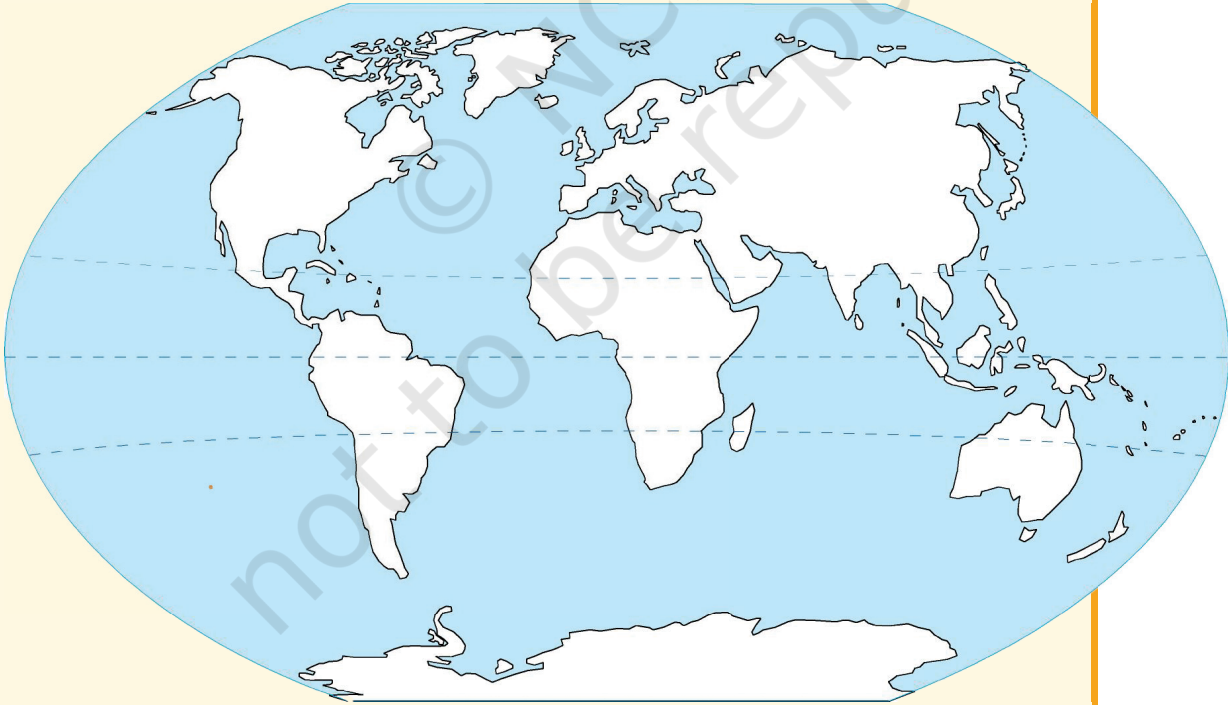
మనం ముందుకు వెళ్ళే ముందు...

- భూమి ఉపరితలం 'మహాసముద్రాలు' అని పిలువబడే విస్తారమైన నీటి వనరులను మరియు 'ఖండాలు' అని పిలువబడే పెద్ద భూభాగాలను కలిగి ఉంది. మహాసముద్రాలు ఒకదానితో ఒకటి అనుసంధానించబడి ఉంటాయి. ఖండాలను వివిధ విధాలుగా లెక్కించవచ్చు; అత్యంత సాధారణ సంఖ్య ఏడు.
- దక్షిణ అర్ధగోళం కంటే ఉత్తర అర్ధగోళంలో ఎక్కువ భూగాన్ని కలిగి ఉంది.

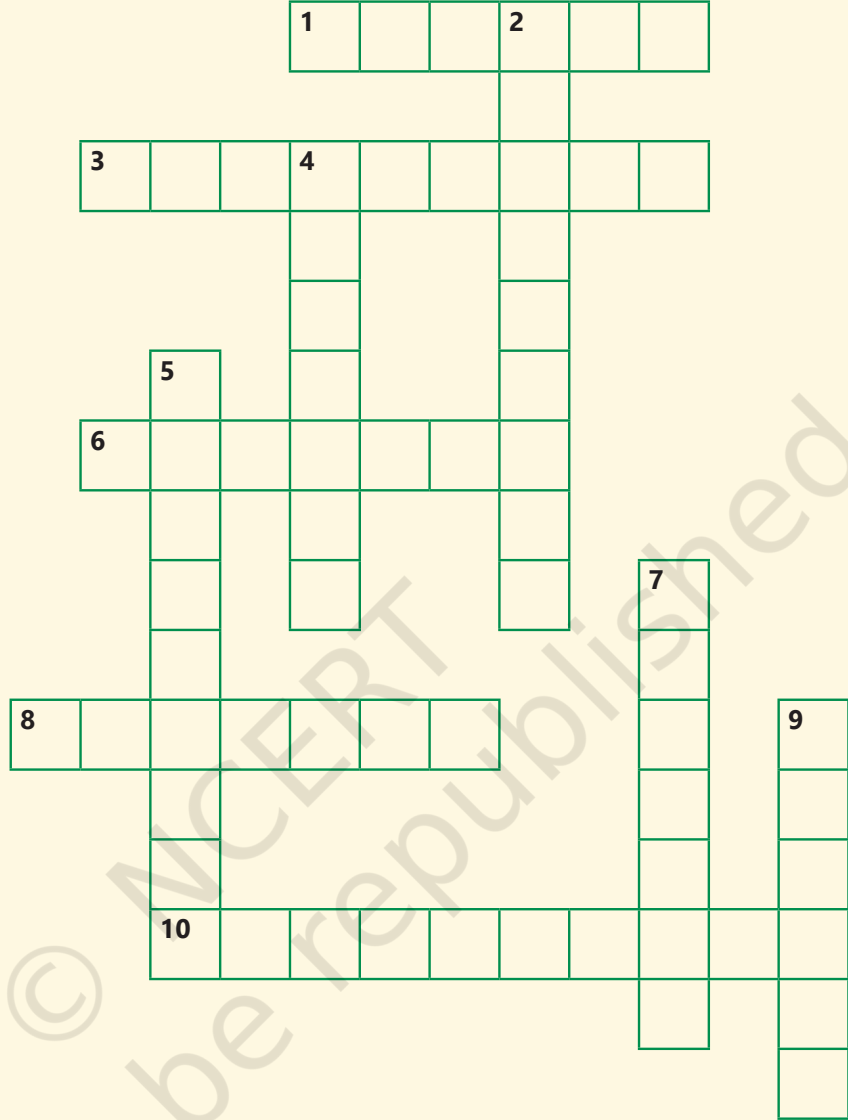
- మహాసముద్రాలు అన్ని రకాల సముద్ర జీవులకు ఆవాసం కల్పిస్తాయి మరియు ప్రపంచ వాతావరణంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. వారు ఇప్పుడు మానవ కార్యకలాపాల ద్వారా తీవ్రంగా ప్రభావితమయ్యారు మరియు మన సామూహిక రక్షణ అవసరం.

ప్రశ్నలు, కార్యకలాపాలు మరియు ప్రాజెక్టులు

1. ఈ క్రింది పదాలను వివరించండి:
 - ఎ) ఖండం
 - బి) సముద్రం
 - సి) ద్వీపం
2. గీయండి - ఈ అధ్యాయంలో పటాలను చూడకుండా ఖండాలను ఒక కాగితంపై గీసి వాటికి రంగులు వేయండి. అప్పుడు మీ చిత్రలేఖనాన్ని అధ్యాయంలోని మహాసముద్రాలు మరియు ఖండాల పటంతో పోల్చండి.
3. చేద్దాం - క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రపంచ పటంలో, అన్ని ఖండాలు మరియు మహాసముద్రాలను లేబుల్ చేయండి.

4. ఈ క్రాస్‌వర్డ్‌ను పరిష్కరించండి

అవతల

1. మహాసముద్రాల ద్వారా సమృద్ధిగా ఉత్పత్తి చేయబడుతుంది.
3. విస్తారమైన భూభాగం
6. భారతదేశం భాగమైన ఒక పెద్ద ఖండం
8. మహాసముద్రాల కాలుష్యానికి ప్రధాన మూలం
10. అత్యంత శీతల ఖండం

కింద

2. భూమ్మీద అతి పెద్ద దీప్వం
4. సముద్రం నుంచి భారీ విధ్వంసకర అలలు
5. అతిచిన్న ఖండం
7. భూమిపై ఉన్న అతి పెద్ద జలాశయం
9. సముద్రం లేదా మహాసముద్రం చుట్టూ ఉన్న భూభాగం (కానీ ఒక ఖండం కాదు)